

Cover - Erhvervsfyrtårne

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne	Bilag 2.1
<p>Kort sagsfremstilling</p>	<p>Formål Bestyrelsen præsenteres under dette punkt for tværgående betragtninger og opmærksomhedspunkter om de lokale erhvervsfyrtårne.</p> <p>Baggrund Med finanslovsaftalen for 2021 er der afsat 500 mio. kr. fra REACT-EU-programmet til at følge op på anbefalingerne fra de regionale vækstteams. De syv regionale vækstteams afleverede i maj 2021 deres anbefalinger til regeringen om, hvordan der bedst investeres i lokale styrker og potentialer, som kan blive til lokale erhvervsfyrtårne.</p> <p>Bestyrelsen besluttede på mødet den 29. september 2021 at indkalde ansøgninger til udvikling af de lokale erhvervsfyrtårne. Indsatsen har til formål at følge op på anbefalingerne fra de nedsatte vækstteams med henblik på at udvikle danske styrkepositioner inden for bl.a. grøn energi, vand, og bioteknologi, life science og velfærdsteknologi samt avanceret produktion. Der er i denne annoncering afsat en samlet økonomisk ramme på 595 mio. kr. til indsatsen, herunder 495 mio. kr. fra Regionalfonden og 100 mio. kr. fra Socialfonden</p> <p>Med regeringsudspillet <i>Danmark Kan Mere I</i> er der lagt op til, at der afsættes yderligere 500 mio. kr. til at udvikle de lokale erhvervsfyrtårne i de kommende år, herunder 400 mio. kr. fra EU's strukturfonde, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse er ansvarlige for at udmønte, samt 100 mio. kr. fra Fonden for Retfærdig Omstilling. Det fremgår af udmøntningsplanen for 2022, at der forventes en ny annoncering for de lokale erhvervsfyrtårne i 4. kvartal 2022.</p> <p>Erhvervsministeren og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har i september 2021 indgået en rammeaftale om opfølgning på anbefalingerne fra de regionale vækstteams, hvor parterne bl.a. er enige om, at 1) midler udmøntes gennem en konkurrenceudsættelse, 2) der skal være en stærk lokal forankring i arbejdet med at udvikle erhvervsfyrtårnene, 3) der skal sikres geografisk balance i udmøntningen af midlerne, samt at 4) der skal sikres sammenhæng til andre lokale og statslige indsatser, så der undgås overlappende indsatser.</p> <p>Der nedsættes partnerskaber for hvert lokalt erhvervsfyrtårn, hvor bestyrelsen sammen med det lokale konsortium, regeringen og de tværkommunale erhvervshuse i de pågældende landsdele kan understøtte udviklingen af de lokale erhvervsfyrtårne i de kommende år. Partnerskaberne forventes nedsat i foråret 2022, jf. bilag 2.4.1. for videre proces med partnerskaberne.</p> <p>Løsning Sekretariatet har modtaget i alt 16 ansøgninger fra otte konsortier – svarende til en samlet ansøgning, opdelt i de to EU-fonde, fra hvert fyrtårn. Der er samlet ansøgt om 735 mio. kr. fra Regionalfonden og 108 mio. kr. fra Socialfonden. Alle 16 ansøgninger indstilles til tilsagn med en samlet støtte på op til 495 mio. kr. fra Regionalfonden og 100 mio. kr. fra Socialfonden. Det drejer sig om følgende projekter:</p>	

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne						Bilag 2.1
	Geografi	Pro-gram	An-søgt (mio. kr.)	Score	Baseline, mio. kr. (andel af ansøgt beløb)	Model 1, mio. kr. (andel af ansøgt beløb)	Model 2, mio. kr. (andel af ansøgt be-løb)
	Bornholm	ERDF	36,9	78	24,8 (67 %)	19,6 (53 %)	22,1 (60 %)
	Bornholm	ESF	8,4	80	7,8 (93 %)	7,6 (90 %)	7,7 (91 %)
	Fyn	ERDF	150	85	101 (67 %)	102 (68 %)	101 (68 %)
	Fyn	ESF	7,1	84	6,6 (93 %)	6,5 (92 %)	6,6 (92 %)
	Hovedstaden	ERDF	106	87	71,3 (67 %)	76,6 (72 %)	74 (70 %)
	Hovedstaden	ESF	6,0	91	5,6 (93 %)	5,8 (96 %)	5,7 (95 %)
	Midtjylland	ERDF	92,9	82	62,6 (67 %)	57,3 (62 %)	59,9 (64 %)
	Midtjylland	ESF	20,0	84	18,6 (93 %)	18,5 (92 %)	18,5 (92 %)
	Nordjylland	ERDF	97,9	89	65,9 (67 %)	75,0 (77 %)	70,6 (72 %)
	Nordjylland	ESF	18,8	85	17,4 (93 %)	17,4 (93 %)	17,4 (93 %)
	Sjælland, Bi- osolution	ERDF	70,5	89	47,5 (67 %)	53,9 (77 %)	50,8 (72 %)
	Sjælland, Bi- osolution	ESF	7,0	85	6,5 (93 %)	6,5 (93 %)	6,5 (93 %)
	Sjælland, Fe- mern	ERDF	44,8	75	30,1 (67 %)	20,9 (47 %)	25,4 (57 %)
	Sjælland, Fe- mern	ESF	23,9	86	22,2 (93 %)	22,3 (93 %)	22,2 (93 %)
	Sydjylland	ERDF	136	84	91,8 (67 %)	89,8 (66 %)	90,8 (67 %)
	Sydjylland	ESF	16,4	88	15,2 (93 %)	15,5 (94 %)	15,4 (94 %)
	<p>Ansøgningerne samt indstillingsnotaterne er tilgængelige for bestyrelsen i Admin-control. Se bilag 2.1.1 og 2.2.1 for nærmere information om ansøgningerne. Se bilag 2.3.2 for modeller for prioritering af midlerne.</p>						

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne	Bilag 2.1
	<p>I det følgende gennemgås overordnede betragtninger om fyrtårnsansøgningerne ud fra centrale kriterier fra annonceringsmaterialet: Opfølgning på vækstteams anbefalinger, konsortiesammensætningen, privat engagement, sammenhæng til det eksisterende erhvervsfremmesystem samt særlige statsstøtteudfordringer.</p> <p><i>Opfølgning på vækstteams anbefalinger</i></p> <p>Konsortierne lægger i fyrtårnsansøgningerne op til at løfte hovedparten af anbefalingerne fra de regionale vækstteams. Det er derfor sekretariatets vurdering, at der i forlængelse af annonceringen vil kunne igangsættes aktiviteter, der kan bidrage til at realisere visionen i de nedsatte vækstteams anbefalinger om at udvikle nye danske styrkepositioner i regi af de enkelte fyrtårne.</p> <p>Det er et krav, at de annoncerede midler skal være anvendt inden medio 2023. I det lys har de fleste af fyrtårnene deres hovedvægt på opbygningen af fysiske miljøer, fx test- og demonstrationsfaciliteter, indkøb af udstyr og andre aktiviteter, der kan igangsættes hurtigt. Indsatser som tiltrækning, rekruttering og opkvalificering af arbejdskraft indgår som et spor i alle ansøgninger, men fylder mindre end de øvrige dele af de aktiviteter, som forventes gennemført i projektperioden.</p> <p><i>Konsortierne</i></p> <p>Det har været et krav, at aktørerne i de enkelte landsdele har skullet samle sig under ét konsortium, der er ansvarlige for at indfri den samlede vision for fyrtårnet. Konsortierne bag fyrtårnsansøgningerne involverer en bred vifte af offentlige og private aktører. De fleste konsortier har deltagelse af både store virksomheder og SMV'er. Desuden er der en stærk involvering af innovations- og erhvervsfremmeaktører i implementeringen af fyrtårne, herunder klynger, videninstitutioner, GTS'ere og erhvervshuse, men også lokale aktører, herunder kommuner og kommunale selskaber. De brede konsortier med både lokale, regionale og nationale aktører vidner om, at det er lykkedes at skabe opbakning lokalt, men at der også er deltagelse af landsdækkende aktører, der kan bidrage med særlige kompetencer og ressourcer.</p> <p>Det er samlet set vurderingen, at der er tale om forholdsvist store konsortier med mange aktører og med øje for hele geografien i landsdelen. Et fokusområde – givet at REACT-EU-midlerne skal være anvendt inden medio 2023 - vil derfor være at fastholde eksekveringskraft i indsatsen på tværs af de mange aktører, og at der skal være en klar governance-struktur i konsortierne, så de er i stand til hurtigt at træffe beslutninger.</p> <p><i>Privat engagement</i></p> <p>Der er i annonceringen lagt stor vægt på tilstedeværelsen af privat engagement i ansøgningerne. Både i form af konkret medfinansiering af de enkelte aktiviteter og i form af øvrige typer af medinvesteringer samt konkret virksomhedsdeltagelse i både aktiviteter og i konsortieledelsen.</p> <p>Der er generelt set et betragteligt privat engagement på tværs af fyrtårnene. Det varierer dog meget, hvilken form det private engagement har, og hvor konkret en rolle</p>	

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne	Bilag 2.1
	<p>private aktører spiller i selve gennemførelsen. I Sydjylland og Nordjylland er der medtaget over 100 mio. kr. i privat medfinansiering, mens der på Fyn og Biosolutions, Sjælland samt Midtjylland ligeledes er medtaget betydelige beløb i medfinansiering, dog primært i form af medgået tid. For flere af fyrtårnsansøgerne er der parallelt med de ansøgte midler modtaget tilkendegivelser om private investeringer, der støtter op om erhvervsfyrtårnet. Fx angives det i fyrtårnsansøgningen for Biosolutions, at det forventes, at virksomhederne sideløbende i alt medfinansierer eller søger yderligere finansiering for omkring 640 mio. kr. fra andre kilder. Tilsvarende har Novo Nordisk Fonden i Hovedstaden givet konkret tilsagn om at ville investere op til 100 mio. kr. i aktiviteter, som understøtter fyrtårnet og løfter specifikke dele af anbefalingerne. På Femern og Bornholm er virksomhedsdeltagelsen mindre konkret. En række virksomheder på Bornholm har tilkendegivet, at de på sigt ønsker at investere i udviklingen af fyrtårnet.</p> <p><i>Sammenhæng til det eksisterende erhvervsfremmesystem</i></p> <p>Overordnet set er vurderingen, at der er god overensstemmelse mellem fyrtårnsansøgninger og den etablerede rollefordeling i erhvervsfremmesystemet.</p> <p>Alle fyrtårnene har fokus på udvikling af nye nationale styrkepositioner. Derfor spiller de landsdækkende klyngeorganisationer en fremtrædende rolle i fyrtårnsansøgningerne. Det vurderes, at de deltagende klynger udfører aktiviteter, der ligger i forlængelse af deres kerneopgave og kompetencer. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at de deltagende klynger faciliterer innovationsrettede samarbejdsaktiviteter og udviklingsaktiviteter.</p> <p>Erhvervshusenes bestyrelser har spillet en betydelig rolle i modningen af de lokale erhvervsfyrtårne. De har bidraget til vækstteamsarbejdet og har også været med til at facilitere dannelsen af de enkelte konsortier bag ansøgningerne. Erhvervshusene er i forskellig grad også involveret i konsortierne i alle fyrtårnsansøgninger bortset fra Bornholm, men spiller generelt set en mindre rolle i selve udførelsen af de konkrete aktiviteter i fyrtårnene. Det vurderes at være i overensstemmelse med rollefordelingen i erhvervsfremmesystemet, idet anbefalingerne i mindre grad lægger op til erhvervshusets virkemidler indenfor specialiseret erhvervsservice.</p> <p>Der er i sagsbehandlingen desuden lagt vægt på, at der ikke sker en dobbeltfinansiering af erhvervshusene for aktiviteter, som allerede er omfattet af deres basisbevilling, ligesom det er påpeget, at erhvervshusenes bestyrelser ikke bør bringes i en situation, hvor den skal tage ansvar for substantielle beslutninger, som ligger uden for bestyrelsens mandat, jf. Lov om erhvervsfremme.</p> <p><i>Statsstøtte</i></p> <p>I annonceringen åbnes mulighed for op til 85 pct. i tilskud fra REACT-EU-midlerne til fyrtårnsprojekterne. Hvis aktiviteter i ansøgningerne giver virksomheder en konkurrencemæssig fordel, er aktiviteterne omfattet af statsstøttereglerne. Statsstøttereglerne anviser typisk lavere støttesatser (medmindre aktiviteten kan håndteres under</p>	

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne	Bilag 2.1
	<p>de minimis reglerne). Derfor skal ansøger skaffe en større medfinansiering, hvis der er tale om statsstøtte.</p> <p>Det har skabt problemstillinger for flere af fyrtårnsansøgningerne, særligt i Nordjylland og Syddjylland, hvor der er behov for statsstøtteløsninger for væsentlige dele af projektet. Der er i ovennævnte ansøgninger tale om statsstøtteløsninger i relation til etableringsprojekter, hvor der i vidt omfang skal indkøbes instrumenter og udstyr. I de tilfælde, hvor der er tale om forskning- og udviklingsaktiviteter, følger det af statsstøttereglerne, at hvis det pågældende udstyr ikke anvendes til projektet i hele udstyrets økonomiske levetid, anses kun afskrivningsomkostningerne - vurderet af fx ansøgers revisor på baggrund af alment anerkendte regnskabspraksis - under projektets varighed for støtteberettigede. Når kun afskrivningsomkostninger i den relativt korte projektperiode kan anses som støtteberettigede, kan det få væsentlig indflydelse på projekternes aktiviteter, budgetter og finansiering.</p> <p>Sekretariatet har både i ansøgningsperioden og i sagsbehandlingen af de indkomne ansøgninger været i tæt dialog med ansøgerne for at vejlede om statsstøttespørgsmål og finde statsstøtteløsninger på ansøgningernes projektaktiviteter. Et arbejde, der stadig pågår, og som indbefatter henvendelse til EU-Kommissionen med fortolknings-spørgsmål. Det forventes at få betydning for flere fyrtårnsansøgninger. Hvis projektansøger ikke kan rejse den påkrævede medfinansiering, kan det betyde, at aktiviteterne ikke kan gennemføres, og evt. at fyrtårnet ikke kan løfte dele af anbefalingerne fra vækstteams.</p> <p>Det er sekretariatets vurdering, at der kan findes hensigtsmæssige statsstøtteløsninger i fyrtårnsansøgningerne, og at ansøger for hovedparten af fyrtårnenes vedkommende om nødvendigt kan rejse større finansiering. For gennemgang af statsstøtte for de enkelte fyrtårne henvises til bilag 2.1.1 og 2.2.1. Fyrtårnet i Nordjylland vurderes på nuværende tidspunkt at stå med betydelige statsstøttedmæssige udfordringer, da hovedparten af deres projekt omfatter indkøb af udstyr, hvor det kun er værdien af afskrivninger, der kan medtages som støtteberettigede udgifter. Det kan betyde en markant lavere støtteintensitet end forventet. For Syddjylland er der ud over udfordringen med afskrivningsomkostningerne et statsstøtteproblem med to delprojekter for et relativt stort beløb, som der er en reel risiko for, at der ikke kan findes en løsning på. Konsortiet i Syddjylland forventes dog at kunne løfte denne anbefaling i øvrige dele af fyrtårnsansøgningen og dermed realisere fyrtårnet i sin helhed.</p> <p><i>Øvrig tværgående bemærkning</i></p> <p>De tre ansøgninger fra Bornholm, Syddjylland og Nordjylland har et fælles grundlæggende fokus på grøn energi. Derfor betragtes det fra sekretariatets side positivt, at der foreligger erklæring om samarbejde mellem fyrtårnene. Bornholm vil etablere et "Nationalt Center for Grøn Energi", hvilket umiddelbart virker overlappende med Syddjyllands fyrtårns "Nationale Center for Grøn Energi og Sektorkobling". Der er dog intet overlap indholdsmæssigt. Sekretariatet vil sørge for afklaring mellem de to fyrtårne af navnetrækket.</p>	

Dagsordenspunkt 2	Cover - Erhvervsfyrtårne	Bilag 2.1
	<p>Videre proces Grundet den relativt korte sagsbehandlingstid og ansøgningernes kompleksitet, indstilles flere af fyrtårnsansøgningerne til tilsagn under forudsætning af, at der afklares en række udestående forhold, herunder statsstøtteløsning. Udestående forhold fremgår af indstillingsnotaterne. Som konsekvens heraf kan de af bestyrelsen indstillede beløb til fyrtårnsansøgningerne blive reduceret.</p> <p>Kommunikation Sekretariatet giver ansøgerne en servicemeddelelse om tilsagn/afslag og publicerer pressemeddelelser om bestyrelsens beslutninger umiddelbart efter mødet og før referatets godkendelse.</p> <p>Overvågningsudvalget for strukturfondene Overvågningsudvalget for strukturfondsprogrammerne har tidligere drøftet anbefalingerne fra de regionale vækstteams. Som følge af denne drøftelse har udvalget udarbejdet en udtalelse til bestyrelsen. Udtalelsen vedlægges til bestyrelsens orientering.</p>	
Indstilling	Det <u>indstilles</u> , at bestyrelsen <ul style="list-style-type: none"> • Drøfter tværgående opmærksomhedspunkter vedr. de lokale erhvervsfyrtårne • Orienterer sig i overvågningsudvalget udtalelse 	